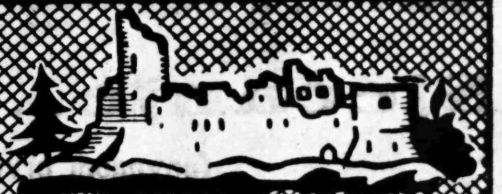


SAMOBORSKE



Br. 21

God. III.

Samobor, 1. studenoga 1954.

List izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. — Cijena pojedini-
nom broju 10 Din. — Tromjesečna pretplata 30 Din.,
polugodišnja 120 Din. — Tekući račun kod filijale Na-
rodne banke u Samoboru broj 415-7-08. — Glavni i
odgovorni urednik Stanko Vugrinec, Starogradska 85.
Tiskara „Prosvjeta“ Samobor.

NOVINE

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA GRADA I KOTARA SAMOBOR

Novi odbornici Vijeća proizvođača

NA IZBORIMA UČESTVOALO 3.840 RADNIKA I SLUŽBENIKA PRIVREDNIH ORGANIZACIJA KOTARA SAMOBOR — IZABRANO 32 ODBORNIKA —
PONOVO GLASANJE U VIII. IZBORNOJ JEDINICI — IZABRANI NAJBOLJI KANDIDATI

23. i 24. listopada izašli su na birališta radnici i službenici privrednih poduzeća i poljoprivrednici, da izaberu najbolje kandidate za kotarsko Vijeće proizvođača. Od predloženih 75 kandidata, kojih je bilo iz grupe industrije, trgovine i zanatstva 51, a iz poljoprivrede 24, izabrana su 32 odbornika i to iz grupe industrije, trgovine i zanatstva 21, odbornik, a iz poljoprivrede 11 odbornika. Naknadni izbori održat će se 30. listopada u VIII. izbornoj jedinici, gdje će se izabrati još jedan odbornik.

Biračka mjesta okićena cvijećem, zastavama i parolama, lijepo su bila uređena u mnogim mjestima našeg kotara. Na birališta su dolazili radni ljudi naših tvornica, poduzeća i poljoprivrede, glasajući za kandidate, koji su po njihovom mišljenju najbolji i koji će ih moći predstavljati u Vijeću proizvođača, te rukovoditi privredom našeg kotara. — Otvorena srca i nasmijani bacali su glasačke listiće u kutije, dobro promislivši, za koga će glasati.

Na izborima je glasalo 70-17% birača. Jedan dio birača bio je opravdano odsutan. Kada bi se to uzelo u obzir, postotak bi bio nešto veći.

Rezultati izbora za Vijeće proizvođača po izbornim jedinicama za grupu industrije, trgovine i zanatstva su slijedeći:

I. izborna jedinica u Bregani, izabrala je Ivana Trkeša zaposlenog u »Trudbeniku«. Na toj izbornoj jedinici glasalo je 154 birača, a izabrani kandidat dobio je 84 glasa.

U II. izbornoj jedinici u Samoboru izabran je Josip Cvetković, direktor Tvornice stakla »Kristal«, koji je dobio 200 glasova od 292 glasača, a Franjo Čebušnik također iz »Kristala« dobio je 171 glas.

III. izborna jedinica u Samoboru, izabrala je Stjepana Matijaševića iz »Chromosa« sa 108 glasova i Josipa Geušića sa 112 glasova.

IV. izborna jedinica u Bregani izabrala je Alojza Žokalja sa 172 glasa i Stanka Topolovca sa 140 glasova.

V. izborna jedinica u Samoboru izabrala je Ivana Horvata sa 123 glasa i Jovicu Gvozdenovića sa 132 glasa.

VI. izborna jedinica izabrala je Josipa Radovanića sa 109 glasova.

VII. izborna jedinica u Samoboru Tvornice čarapa »Sloboda« izabrala je Mirka Štengla sa 322 glasa i Slavicu Levojević sa 193 glasa.

VIII. izborna jedinica, koju su sačinjavale tvornica kože »Borac« i Samoborska tvornica četaka, nije izabrala svoga odbornika, jer su oba kandidata dobila po 76 glasova, pa će se u toj izbornoj jedinici provesti ponovno izbori 30. X., a kandidati su Antun Berečki i Josip Horvatek.

IX. izborna jedinica zavoda »Vetserum« iz Kalinovice izabrala je Adama Jaića i Dragutina Šabarića. Jaić je dobio 121 glas, a Šabarić 104 glasa.

X. izborna jedinica u Samoboru izabrala je Josipa Modrića sa 83 glasa.

XI. izborna jedinica zanatskih radnika, koji su zaposleni kod privatnih zanatlija, izabrala je Miju Rešetara. Ova izborna jedinica pokazala je najslabije rezultate prilikom izbora, tako da je od 87 upisanih birača glasalo svega 21, a od toga za odbornika Miju Rešetara 19 birača.

XII. izborna jedinica, koju su sačinjavali zanatlije s područja kotara Samobor i Obrtno poduzeće iz Samobora, izabrala je Luju Ivanšćaka sa 93 glasa i Ivana Šetina sa 61 glas.

XIII. izborna jedinica V.G.P. »Tempo« u Bre-

gani izabrala je Miloša Štrbca sa 197 glasova, Antuna Škočilića sa 284 glasa i Ivana Šinka sa 202 glasa.

Grupa poljoprivrede imala je 5 izbornih jedinica, u kojima je izabrano 11 odbornika za Vijeće proizvođača, a rezultati izbora su slijedeći:

I. izborna jedinica Kerestinec izabrala je Stjepana Klemenčića sa 131 glas.

II. izborna jedinica OPZ Samobor izabrala je Juru Telišmana sa 261 glas, Petra Boškovića sa 302 glasa, Stjepana Petričića sa 320 glasova, Josipa Župančića sa 297 glasova i Josipa Filipca sa 320 glasova.

III. izborna jedinica OPZ Lug, Grdanjci i Pokusno dobro Bistrac izabrala je Alojza Vapnara sa 87 glasova i Anu Kovačić sa 95 glasova.

IV. izborna jedinica OPZ Strmec, Hrastina i Sv. Nedjelja izabrala je Josipa Gabrišu sa 112 glasova.

V. izborna jedinica OPZ Rakov Potok i Galgovo Hinka Soića sa 131 glas i Ignaca Garašića sa 139 glasova.

Novo izabrani odbor Vijeća proizvođača konstituirat će se do 6. XI. i upoznat i sa problematikom i zadacima, koji pred njima stoje.

I. H. i M. G.

Akcija za sniženje i stabilizaciju cijena u našem kotaru

U cilju sniženja i stabilizacije cijena, održana je u petak 29. listopada konferencija predstavnika naših industrijskih i trgovačkih poduzeća. Izvještaj o stanju na našem kotaru podnio je načel. privrednog odjela drug Livojević ing. Zlatko. Iz izvještaja je bilo vidljivo, da su cijene kod nekih artikala porasle i do 20%, iako je Saveznim društvenim planom predviđeno sniženje do 10%.

Za takovo povišenje cijena, nema ni ekonomskog, a po tome još manje moralnog opravdanja. Za povećanje cijena manjem broju artikala ima objektivnog uzroka, a ti su nastali radi znatno povećanih cijena nekih uvoznih sirovina i materijala. Iza porasta cijena, kriju se uglavnom subjektivne slabosti, kao uzrok stvaranja »tržne dobiti« i neodgovorno nabijanje cijena. To potvrđuje naše tržište i analize koje su izvršene u odjelu za privredu.

Na našem kotaru se predviđa premašenje dobiti prema društvenom planu za oko 200.000.000 dinara, što je samo djelomično rezultat proširenja i povećanja proizvodnje, a više rezultat nabijanja cijena. Pokazalo se, da poduzeća posvećuju premalo pažnje sniženju materijalnih troškova, štednji, boljoj organizaciji rada, borbi za bolje iskoristavanje sirovina, proširenju proizvodnje itd. U trgovini je zapaženo, da jedna radnja posluje sa maržom od 5%, dok druga iste struke posluje sa 8 i 10%.

Radi toga, što su naše privredne organizacije, ostvarile veći dio dobiti nabijanjem cijena, predlaže se, da se dio te dobiti prebaci u sniženje cijena.

U diskusiji je narodni zastupnik drug Valečić iznio, kako neka naša poduzeća i trgovačke rad-

nje rasipaju novčana sredstva bilo zašto. On je istakao, da jednostrana politika i aktivnost privrednih poduzeća na ostvarivanju dobiti pod svaku cijenu, kao izvora za formiranje i raspodjelu plaća i zarada, ne može dovesti do poboljšanja životnih uvjeta radnih ljudi.

Javni tužilac drug Šporer je iznio primjere nepravilnosti u radu nekih nakupaca, istakao je, da će se dobro paziti tko i kako otkupljuje. Prekršitelji naših socijalističkih zakona će se oštro progoniti, a i sada se protiv nekih vodi postupak.

Tvornica čarapa, iako je poskupila struja, ugljen itd., nije ove godine dizala cijene svojim proizvodima. Proizvodi ove tvornice su gotovo najjeftiniji u našoj državi, i zato su mnogo traženi.

Akciji za sniženje cijena, prišla je trgovačka mreža, kao veletrgovačko poduzeće KSPZ-a i »Samoborski magazin«. Isto tako se sindikalna skupština poduzeća »Vratnik« priključila ovoj akciji.

Pozivaju se radnički savjeti i upravni odbori, da usmjere svoj rad i politiku na određivanju cijena kroz savjesnu kontrolu kalkulacija troškova proizvodnje i prodaje. To je jedna od osnovnih i stalnih dužnosti organa radničkog upravljanja. Briga radnih ljudi i kolektiva za stabilizaciju cijena i njihovo postepeno i stalno snižavanje, neposredno će utjecati na poboljšanje životnog standarda. Sindikalne podružnice treba da budu više nego dosad, stalni aktivni organizatori radnih kolektiva u njihovoj ulozu kontrole privredne politike poduzeća, naročito prakse formiranja cijena i opravdanosti kalkulacije troškova za pojedine proizvode.

IZ SSRN GRADSKJE OPĆINE

U skladu sa zaključcima plenuma SSRN kotara od 12. IX., sekretarijat SSRN gradske općine i općine Samobor Vanjski održao je sastanak s aktivistima SSRN 20. X. o. g., kojem su među ostalima prisustvovali i predstavnici SSRN kotara: drugovi Alojz Valečić, Ivan Šporer, Stanko Vugrinec i Drago Žokalj.

Na sastanku je razmotren dosadašnji rad privrednih organizacija SSRN i prihvaćeni zadaci, koje će neposredno pred organizacijom izvršiti.

Među ostalim zadacima pri-

odmah održe sastanci upravnih odbora SSRN sela i blokova, te da se do 15. XI. održe masovni sastanci, na kojima će se pretresti pitanja iz područja političkog, privrednog i kulturno-prosvjetnog života općenito i pojedinog selaa i blokova grada.

U skladu sa zaključcima plenuma SSRN kotara od 12. IX., sekretarijat SSRN gradske općine i općine Samobor Vanjski održao je sastanak s aktivistima SSRN 20. X. o. g., kojem su među ostalima prisustvovali i predstavnici SSRN kotara: drugovi Alojz Valečić, Ivan Šporer, Stanko Vugrinec i Drago Žokalj.

Na sastanku je razmotren dosadašnji rad privrednih organizacija SSRN i prihvaćeni zadaci, koje će neposredno pred organizacijom izvršiti.

Među ostalim zadacima pri-

Sjećanje....

(povodom prve godišnjice smrti Frana Hričića)

U proljetnom okviru jednoga dana sreća sam čovjeka s blagim, djetinjim očima, a svaka njegova misaona riječ dotakla me lagano i toplo.

Kako objasniti, da susrećemo u životu ljude, da s njima čak i danomice razgovaramo, a ipak ih zapravo ni ne zapažamo, dok opet, dovoljan je jedan pogled, kratka izmjena misli i mi osjećamo blizinu i srodnost nečije duše.

Možda zato, jer ta srodna duša traži i otkriva ljepotu i istinu, jer prodire u zakutke srca, koji pružaju otvoreni dlan da umjesto radosti prihvate bol, koja se taloži kap po kap.... Možda!

Iznenada, tog proljetnog dana, u tom sam čovjeku s blagim djetinjim očima našla rijetkog prijatelja.

Treba li spomenuti sate, kad smo u nezaboravnom krugu Fran Hričić, Bogumil Toni, Mihovil Nikolić i njegova Vera tražili radost i uzdigli tu radost iznad nas samih u prostore tuđih spoznaja, zadovoljni, da ih možemo dokučiti i razumjeti onako, kako ih je netko nama srodan zamislilo i napisao.

Pa kad su s usana Vere Hričićeve tekli stihovi Mihovilovog ostvarenja, a Fran jednostavno, ali impresivno, gotovo odglumio pojedini prizor svojih drama, dok je Bogumil tiho nizao svoje »Sanoborke«, — pod razgranjenim orahom, u mirisnom cvjetnjaku ispod Stražnika, — osjećala sam neopisivo zadovoljstvo i veličinu tih nezaboravnih sastanaka.

Bili su česti, skoro svake nedjelje i pretvorili se u duševnu potrebu, jer toliko je toga bilo pročitati, reći, presteti....

A onda?

Odlazak bez povratka. Prvo je krenuo Mihovil, za njim Bogumil, Veru su otrgle bolesti i teške brige, ostade još Fran.

Iz cvjetnog perivoja ispod Stražnika prešli smo u hladovitu zelen Anindola. Fran i moj suprug majkali su, jedan riječima, drugi kistom, dok sam ja u toliko voljenom sutonu samoborskog krajolika upijala u se svaku boju, svaku riječ....

Zato, kao da su mi još trajniji ostali u duši ti, sve draži, tek nažalost i sve rjeđi sastanci. Fran, srca radi, nije mogao više ni u Anindol. Sreli smo se na kratkim šetnjama u mjestu ili kojem domu zajedničkog prijatelja. I uvijek svaki i najkraći susret bio mi je drag. Tako i onaj po-

sljednji, možda ne punih 6 tjedana prije njegove smrti. — Šetali smo se na groblju.

— Sjećate li se još ovih stihova?

»Gledaj, pada list sa drvca i siva se trese grana, To sjeverni vjetar kida, zadnje čare ljetnjih dana».

Sjetih se. Nikolićev »Novembar«, pjesma, koju je Fran naročito volio i znao napamet. Išli smo jedan pokraj drugoga, a duše su nam bile tako pune, da je svaka riječ bila suvišna. Na izlazu s groblja, pružili smo jedan drugome ruku. Mjesto oprostaja nastavio je:

»Koracajmo tiho dalje, tužna jesen kraj nas šuti, Sad ne misli čovjek ništa, samo srce, srce ćuti».

Opet »Novembar«! I čemu baš danas, na samom groblju?

Što je taj čas osjećao Fran, ne znam, i ne bih htjela da je ono, što sam ja i nehotice pomislila, tek nekoliko tjedana kasnije, trećeg studenoga 1953. prošetao se Fran posljednji put na malo, njemu toliko drago groblje....

Ovaj put pratilo ga je mnogo ljudi.

I kad su se obredali svi govornici, i kad su otišli oni posljednji, osjetila sam potrebu, da mi i ja nešto tiho, sama u sebi kažem. Zbunjeno, tražila sam neku riječ, no mjesto nje navirala je snažna misao Maksima Gorkog:

»Želiš li nekome da odaš priznanje za sve vrline, koje ga rese, za svu osjećajnost, kojom je prožet, za svu veličinu njegovih djela, tada mu kaži jednu jedincatu, jednostavnu riječ: kaži mu, da je čovjek».

Jest, to je prava riječ, koja se u takvom času, takvom prijatelju može reći. ČOVJEK, koji je u požrtvovnom stvaranju prolazio kroz život tiho i skromno.

I dok sam mrvila onu ljepljivu grudicu zemlje, pričinila mi se kao da iz daljine čujem njegove stihove:

»Kud letiš čežnja? I kud se propinješ, misli, nemire svoje vukući sobom ko lance?

Gdje ti je sunce? — Još čas

i umorna pasti će noć

na vrške i na klance...» (F. Hričić).

Htjela sam da se uživim u dane toga stvaranja i da tako makar na čas potisnem svu težinu, no koraci, koji su još škripotali po bijelom

čljunku, ometali su moju nakanu i gurali me natrag istini, bolnoj, neizbježivoj stvarnosti.

Da, smirila se čežnja, i svi nemiri.... još čas,.... i pasti će noć! Dalje nisam mogla. Požurih!....

Iza mene ostalo je groblje, Fran i jeziva lišovita večer kasne jeseni....

U meni neopisiva tjeskoba i hladnoća....

Eva Tičak-Vajler

PRIPREMA PREDAVAČA ZA ZDRAVSTVENO-PROSVJETNE TEČAJEVE

Od 21. do 23. X. održan je seminar za učitelje, koji će predavati na zdravstveno-prosvjetnim tečajevima za seosku žensku omladinu pri narodnim školama. Seminaru je prisustvovalo 29 učiteljica, koji su s interesom pratili predavanja, a u diskusijama nakon predavanja pretresali i rješavali nejasna pitanja. Seminarom je — poručio organizator Savjeta za prosvjetu i kulturu NOK-a Samobor — rukovodio odbor seminara koji su prvog dana između sebe izabrali polaznici. Taj je odbor odredio dvokratno radno vrijeme kroz 3 dana i rješavao sva pitanja seminara.

Najveći dio predavanja održao je dr. Vladimir Mogut, a ostala dr. Ivo Veronek, Đuro Bregeš, Emilija Hedžet i Ilija Halagić.

Do sada nije održavan tako opsežan seminar, već kraći poludnevni, ali su ipak u nekim mjestima postignuti dobri rezultati u zdravstveno-prosvjetnim tečajevima za seosku žensku omladinu u posljednje dvije godine.

Nadamo se, da će ove godine biti mnogo bolji rezultati, jer su se predavači dobro pripremili, nastavnici je program bolji od prijašnjega, a omladinke su obavezne na polazak (Odluka NOK-a Samobor od 2. X. 1954.). — Ujedno vjerujemo, da će omladinke, njihovi roditelji i čitava selo shvatiti koristi ovakvih tečajeva za unapređenje narodnog zdravlja, o kojemu zavisi cjelokupni napredak naše socijalističke zajednice.

Tečajevi počinju pri svim narodnim školama našega kotara 31. X. 1954., a trajat će do 31. III. 1955. godine.

I. H.

UPOZORENJE GRAĐANSTVU

Dnevni listovi i ilustracije stoje građanima za čitanje u čitaonici »Narodnog doma«. Građani! Služite se svojom čitaonicom, koja je otvorena svakog dana.

Uprava »Narodnog doma«

Franjo Kordić:

Samoborski planinari tragom V. ofenzive

(Svršetak)

Tu smo se dobro odmorili i ručali u baraci — kantini šumskog poduzeća »Maglič« iz Foče. Već je bilo i 10 sati, kad stiže vlak. Ukrcasmo se na »ramu« natovarenu drvima i vozimo se do drugog, još većeg »čekrka«. Pješke se spustismo kraj pruge dolje u predjel zvan Bukovik, gdje nam otpravnik šumske željeznice poduzeća »Maglič« saopći, da se dalje ne ćemo smjeti voziti bez odobrenja upravnika poduzeća. Kako je u baraci bio telefon, zamolio sam otpravnika, da javi upravniku, tko smo i gdje smo bili, pa će nas sigurno pustiti da se vozimo, jer tu nema nikakvih staza ni naselja, a da bi i išli šumskom prugom 10 do 12 sati, sigurno ne bismo mogli stići u Foču. Bili smo mirni, jer smo bili uvjereni u gostoljubivost Bosanaca, koja nas je na cijelom našem putu pratila. Odmarašmo se i umivali u rječici Govzi, koja tuđa protječe.

Za kratko vrijeme dođe otpravnik i saopći nam, da upravnik poduzeća ne dozvoljava prijevoz. Pođoh s njim do telefona, te ponovno nazvasmo poduzeće, ali nam tada rekoše, da je upravnik otišao na teren u selo Rataj, kroz koje selo i mi moramo proći, jer tu su se jedinice NOV prvi put poslije Sutjeske opskrбилe hranom. Nazvao sam tada telefonom, posrednim putem, predsjednika NO-a gradske općine, a preko njega i sekretara Sreskog komiteta SK, da interveniraju. Drugovi su odmah intervenirali u poduzeću, ali — kako smo izvješteni — nitko nije mogao pobiti naređenje upravnika i odobriti nam vožnju. Tražili su i iz poduzeća upravnika telefonom, ali on je u Rataju bio udaljen od telefona, i

i da nas ima 17 planinara, te kuda smo išli i kuda su tra treba da dođemo. Iznenadio se i zamolio, da ga izvinemo, jer nije znao tko smo i koliko nas ima, jer bi inače poslao po nas neko sredstvo još jutros, i da ga je otpravnik krivo izvjestio. Zahvalio sam mu se u ime ekipe i društva.

Iako kompozicija nije bila još potpuno sastavljena, naredio je otpravniku, da odmah krene s nama, što je i bilo. (Kasnije smo i sami uvidjeli, zašto je zabranjen prijevoz ljudi šumskom željeznicom na toj relaciji. Krivine su i strmine takve, da čovjeka hvata vrtoglavica, a drva na nesigurnoj »rami« prosto plešu, a balvani iako svezani lancima, pri i najmanje neopretnoj vožnji, trgaju lance i ispadaju).

Prodošmo Rataj i begovu kulu i nakon mnogih krivina stigismo u Miljevinu, gdje je rudnik uglja odnosno separacija uglja. To je lijepo selo na cesti Kalinovik—Foča. Ima i pristojnu gostionicu. Međutim tu nam rekoše, da ovaj vlak ne ide dalje. Odoh na stanicu, i susretljivi otpravnik spoj me s otpravnikom vlakova u Brodu na Drini, koji mi odmah reče, da ima naređenje od upravnika poduzeća, da po nas pošalje posebnu lokomotivu i da će je poslati odmah. Ali lokomotiva je stigla tek oko 21 sat, i u 22 sata krenusmo. Taj vlak se sastojao od lokomotive i naše »rame«. Lokomotiva je zakasnila, jer je — obzirom da je subota — bila već ohlađena, te dok je pronađen strojovođa i lokomotiva se ugrijala, proteklo je vrijeme, a i puta ima gotovo 2 sata.

Bila je noć i nismo mogli vidjeti kanjone rijeke Bistrice, kraj koje smo se vozili, ali zaključujući po onome, što smo nazirali, priroda je pre-

zna. Naš »ram« je naša »rama« bila prikopčana za lokomotivu davajući signale zviždukom ritmičnim kapljicama vode, a jer su

zvižduci učestali, bili smo dobrano mokri. No raspoloženje se nije gubilo.

Oko pola noći stigismo u Foču na željezničku stanicu. Nekoliko drugova pošlo je da uzmu suhu hranu ostavljenu u prostorijama PD »Zelengora« i da se u ime ekipe zahvale na uslugama i oproste. Ali sve je već bilo u Foči zatvoreno. Naše ostavljene stvari poslat će nam PD »Zelengora« poštom. U 1.30 sati sjeli smo u direktni vlak Foča—Sarajevo, kamo smo stigli u jutro, a poslije uz odlično raspoloženje sjeli u ubrzani vlak Sarajevo—Vrpolje, kamo smo stigli po podne i odmah produljili za Zagreb. Oko 22.30 sati stigli smo u Zagreb, gdje nas je na Glavnom kolodvoru vjerno čekao kamion tvornice filmova, koji nas je odvezao u Samobor, i time je naš pohod »Tragom V. ofenzive« završen.

Premda smo imali naporan i dugi put, oduševljeni smo. Zaista je to bila jedinstvena mogućnost posjetiti najznačajnije krajeve naše zemlje u našoj novijoj povijesti, a osim toga vidjeti prekrasne predjele, što no se kaže: prirodu iz prve ruke vidjeti.

Diljem Bosne vidjeli smo, što se sve gradi u našoj zemlji, vidjeli smo gigante Maglaja, Zavidovića, Zenice, Ilijaša, Sarajeva, Goražde, Ustikoline, Foče i Broda na Drini. Vidjeli smo, da naše povremene poteškoće nisu uzaludne, jer kad ono sve proradi što se gradi, nestat će i naših materijalnih poteškoća. A nadasve živimo u slobodi, za koju su pali toliki sinovi ove zemlje.

I sada se čuju jake detonacije na Sutjesci, ali to su radne detonacije, jer se gradi pruga, a mir je prekrrio one krajeve, gdje su nekada vladale ratne grozote. I sada šumi Sutjeska, ali protječe zeleno-bistra u slobodnoj domovini, a da se ne zabravio, kakvom cijenom smo platili našu slobodu, podsjećaju nas stihovi na grobu Save Kovačevića:

Što to šumi Sutjeska?

Krv pliva po njoj.

Divizija Savina

Bije ljuti boj.

Samobor, 8. VII. 1954.

ZDRAVSTVO

Širenje i sprečavanje zaraznih bolesti kod ljudi

Zarazne ili infekciozne bolesti su one, s kojima se mogu zaraziti ili inficirati zdravi ljudi od bolesnih, t. j. zaraženih ljudi ili životinja. Te bolesti prenose se zato, jer su uzrokovane raznim zaraznim klicama u obliku bacila ili virusa. Način i putovi infekcije su raznoliki. Obično su predmeti, koje upotrebljava takav bolesnik, zagađeni tim klicama, na pr. pribor za jelo, česalj, knjige, igračke i sl. Izlučine bolesnika: slina, ispljuvak, mokraćna, blato, gnoj, iscjedak iz nosa — pune su zaraznih klica. Zaraza može uslijediti i preko raznih posrednika, kao što su muhe, buhe, komarci, štakori itd. Oni prenose zarazne bolesti ujednom i tako unose zarazne klice u organizam ili opet zagađe hranu, naročito muhe. Direktna dodir s bolesnikom, t. j. preko njegovih ruku, poljupcem, odjećom, posteljicom, hranom, vodom, mlijekom, zrakom može uslijediti zaraza. Oboljenje može nastati i kapljicama slina bolesnika, koje se stvaraju prigodom kašljanja, kihanja, smijanja i govora.

Mnogi, koji su preboljeli zarazne bolesti, mogu ostati kliconoše (tifus, difterija) i ujedno izvor zaraznih bolesti. Svaka zarazna bolest ima svojega specifičnog uzročnika. Zdrave osobe, koje su bile u dodiru s bolesnikom, smatramo da su izložene zarazi. Od zaraze do izbijanja prvih znakova bolesti ima izvjesno vrijeme, koje nazivamo inkubacija. Za oboljenje nije dosta samo zaraza klicama. Jačina i tok bolesti zavisi o tjelesnoj jakosti, jačini i množini klica, koje su napale osobu izloženu zarazi. Svakako će djeca i ljudi, koji žive u lošim stambenim prilikama, bez dovoljno svježeg zraka i sunca, s lošom prehranom i iscrpljenim organizmom prije podležiti zarazi.

Svaki čovjek treba poznavati najčešće bolesti i njihove glavne osobine, t. j. simptome, da na vrijeme pozove liječničku pomoć i poznavati, kako će se čuvati od zaraze. — Djeca često obole od šarlah, ospica, difterije, hripavca, vodenih kozica, zaušnjaka, dječje paralize, upale moždanih opni, tifusa i dr. Sve su to zarazne bolesti i prenose se zaraznim klicama gore navedenim načinom.

KAKO SE ČUVATI OD ZARAZE ?

Čim posumnjamo u zaraznu bolest, bolesnika treba izolirati, t. j. odvojiti od ostalih ukućana u stanu ili ga otpremiti u bolnicu. Izbjegavati posjete u druge kuće da se ne prenese zaraza, a i zabraniti posjete takvom bolesniku, da ne zarazi zdrave posjetioce ili da im oni ne donesu još koju zarazu i time pogoršaju stanje i onako već

oboljele osobe. Ne smiju se upotrebljavati predmeti bolesnika. Sam bolesnik neka ne kašlje, kiše, govori u djecu ili odrasle. Neka ne pljuje na pod ili gdje stigne, već u zato određenu posudu ili rubac. Kod tifusa i dizenterije mokraćna i izmetine su zaražene klicama te ih treba nakon dezinfekcije karbolom ili lizolom baciti u zahod.

Osoba, koja njeguje bolesnika, treba imati zaseban zaštitni ogrtač u sobi bolesnika i mora se pridržavati osnovnih higijenskih propisa; također i bolesnik na pr. pranje ruku pošilje vršenja nužde i prije jela. Ljudi, koji su preboljeli tifus, ostaju često kliconoše, te su tako opasan izvor zaraze, ako su namješteni u menzama, mesnicama i svuda gdje dolaze u dodir sa hranom. Zato treba dobro prati voće i povrće i dobro ga skuhati. Na selu je važna gradnja bunara i zahoda. Često su zahodske i bunarske jame u takvoj vezi, da izmetine iz zahoda preko zemlje dolaze u pitku vodu, i ako tko boluje od tifusa, može nastati velika zaraza ljudi i djece, koji piju tu vodu.

Već od malena učite djecu čistoći. Neka peru

ruke poslije vršenja nužde, prije jela, neka ne kopaju rukama po zemlji, pa ih onda neoprane unose u usta. Na taj se način zaraze glistama. Od životinja možemo se zaraziti bjesnoćom, slinavkom, šapom, vrbancem i sl. Meso za hranu treba dobro iskuhati ili ispeći, da se ne zarazimo trihinom i trakavicom.

Šarlah, difterija, ospice prenose se kapljicama slina, iscjetkom iz nosa, a hripavac se može širiti zrakom na daleko. Čuvaj zdravu djecu od zaražene. Bolesna djeca neka leže u postelji. Za to vrijeme ne primaj nikakve posjete. Za mnoge zarazne bolesti postoji i cjepivo, te se time stiče imunitet, t. j. otpornost prema zarazi. Cijepljenjem se unose u organizam oslabljene klice, koje u krvi stvaraju antitijela protiv zaraznih bolesti i time čuvaju zdrave od zaraze, a obole li, bolest će se javiti u lakšem obliku.

Zdravstvenim prosvjedačivanjem preko letaka, brošura, predavanja treba se na lagan i jednostavan način uputiti u najčešće zaraze i tako se od njih zaštititi.

Dr. R. J.

Samoborci u šali, priči i anegdotama

NEOBIČAN CJENIK

Sretih prijatelja pred gostionicom OPZ na Trgu kralja Tomislava. Nakon uobičajenog pozdrava prijatelj mi postavlja pitanje:

— Znadeš li ti, što je to malinovac?
 — Znađem, rekoh. Sok od malina pije se sa sodom.
 — Ja mislim, — reče mi, — da je to nešto, što se dobije za mali novac.
 — Nije loša definicija, odgovorih mu.
 — E čekaj da vidiš. — Pokazuje mi cjenik pića te gostionice.

Čitam:

Vino Din
 Rakija Din

— — — — —
 — — — — —

Malinovac Din 20.

Zbilja je »sretno« rastavio tu riječ!

— Što znači ovo mali novac Din 20? upitah namještenika.
 — Koje što znači? — on će iznenađeno.
 — Pa ovo mali novac — pokazujem mu na tablu.

— Pa to je malinovac ili himber.

Objasnismo mu, da ovakvo rastavljanje ne valja u ovom slučaju i da zavodi u bludnju i neka to ispravi.

Danas na toj ploči piše ispravno: malinovac, a ovo tek da se ne zaboravi. MaBo

ŠKRTI MESTRI I NJIHOVI NAUČNICI

Neki meštar bio je poznat zbog svoje škrtosti. To se opažalo na svim stranama, a tako i kod jela. Svome naučniku davao je male porcije, pa kad je isti jednom dobio doista mali komadićak mesa na tanjur, dečko nije mogao drugo, nego je briznuo u tobožnji plač. — Kaj pak cmizdriš, upita ga srdito gazda, a dečko, vragometan, kakav je bio, hitro odgovori: A, kak se ne bum plakal, gda su tako velikoga vola morali vubiti za ovakvi mali falaček meseka....

Drugi pak gazda rado je jeo luk, naročito mladi, no svome »šegrtu« davao je samo ono malo zelenoga, što mu je preostalo, a ništa od glavice. No dečko, ko dečko, morao je s time biti zadovoljan. No jednom zgodom gazda je počeo luk jesti od zelenoga. Kad to vidje »šegrt«, kroz suze će gazdi: Dragi majstore, kaj bu pak meni sada ostalo, gda ste od zelenega pričeli jesti?

Ovo je stoti »štiklec« u rubrici Samoborci u šali, priči i anegdotama, za vrijeme od ove godine dana, kako izlaze »Samoborske novine«. Među tom stotinom šala i anegdota bilo je dobrih i manje dobrih stvarčica i sjećanja, bilo je stvari koje su po nekoga malo i »pecnule«, no sve je bilo izneseno samo u dobroj nakani, a da se nikoga nije mislilo uvrijediti. Brojni čitatelji rado prate i ovu našu rubriku, a mnogima od njih je ona upravo prirasla sreću, pa šta više sa mnogih strana primamo materijale za daljnje objavljivanje.

Obnovite pretplatu!

SAMOBORSKA BUNA

Ove se godine navršilo punih pedeset godina, kako je u Samoboru poslije jedne političke skupštine došlo do teških izgređa i nemira, koji su u novinstvu i povijesnim zabilješkama označeni kao »Samoborska buna«. Za vrijeme te jednodnevne »bune«, dne 10. travnja 1904. učesnici skupštine, podstrekavani govorima političkih korteaša i ambicioznih kandidata za mjesto samoborskog narodnog zastupnika, napali su tvorno tadašnjeg svog narodnog zastupnika Milana Kiepacha, navalili su na zgradu ondašnje podvrške općine, tamo razderali i popalili uredovne knjige i spise, razbili blaganju općine i iz nje odnijeli oko 6.000 Kruna, a u isto vrijeme izvršena je ataka i na kotarsku oblast, gdje su također razbacani i popaljeni spisi, a povrh toga zapaljena je bila i sama zgrada kotarske oblasti.

Ondašnje novinstvo — već prema svom političkom stavu i pripadnosti — na raznolike je načine tumačilo uzroke tih nemira, koji su se mjeseca travnja 1904. zbili u Samoboru. Prema pisanju tadašnji listova i izjavama glavnog lica, koje je bilo u centru te »bune« — narod. zastupnika Kiepacha, pokušat ćemo rekonstruirati te događaje.

U ono vrijeme političke stranke u Hrvatskoj, koje su se nalazile u opoziciji prema tadašnjem režimu, stvorile su odluku, da širom zemlje održavaju zajednički t. zv. pučke skupštine. Na tim skupštinama lokalni vođe stranaka dovodili su svoje istomišljenike iz bliže i daljnje okolice, a jednako tako izmjenjivali su se i govornici raznih stranaka. Među te opozicione stranke kao najglavnije ubrajali su se »obzoraši«, kojima je tada pripadao i samoborski narod. zastupnik Kiepach, pa onda hrvat. stranka prava i frakcija t. zv. čisto — starčevićanska.

Takva politička pučka skupština bila je sazvana za dan — dva poslije Božića 1903. god., no dan prije same skupštine bilo je u Samoboru i okolici veliko nevrijeme sa snijegom, vihorom i olujom, da je odbor oko priredbe te skupštine hitno zaključio, da se sama skupština uslijed toga nevremena odgodi. No, kako u svojoj izjavi pred hrvatskim saborom u sjednici od 24. 1. 1905. izjavljuje zast. Kiepach, na dan prvotno sazvane skupštine »dodôše iz dva kraja župnici sa seljaštvom i zahtijevali, da akoprem je odgođena skupština, da se ona ipak obdržava, jer da oni nisu znali za odgodu«... I doista i ta »odgođena« skupština je na silu došljaka održana. No oko se pričalo, da su organizatori skupštine »obzoraši« otkazali skupštinu samo radi toga, da pripadnici drugih stranaka ne dođu na istu. Radi toga je za dan 10. travnja 1904. bila sazvana druga javna skupština, na koju su došli ljudi i iz udaljenijih mjesta, jer je tada Samoboru kao izbornoj jedinici pripadao i kraj oko Stenjeveca, Šestina, Brdovca i dr.

Za predsjednika skupštine bio je izabran sam Kiepach. Čisti starčevićanci, koje su predvodili župnik Miletić iz Šestina (koji je aspirirao na mjesto samoborskog zastupnika) i župnik Mrakužić iz Ruda, nijesu prijavili svoje govornike, no kad je već skupština bila skoro dovršena, uzeo je riječ radnik Grozdek. On je dakako razvijao i isticao program čiste stranke prava i svaka treća — četvrta riječ bila mu je Starčević. To je predsjedavajućem Kiepachu već dozlogrdilo i nekoliko puta opomenuo je govornika, no kad ni to nije koristilo, Kiepach će više za sebe: »Uvijek taj pišivi Starčević«. Nije jedan znao ni vidio, da se u njegovoj neposrednoj blizini nalazi njegov najljući politički neprijatelj župnik Miletić, koji

Kiepacha odmah napao riječima: »je li to pristojno? kako to možete kazati?!« — Kiepach ga je umirivao i povukao riječ, izvinivši se, da mu je žao, no da ono, što je bio rekao nije bilo namijenjeno javnosti. No župnik Miletić bio je uporan i odbrusi ne primivši izvinjenje: Vi ćete znati, što to znači uvrijediti Starčevića! Ja ću vas učiti! — I odmah je uzeo riječ i dolio ulje na vatru tuživši Kiepacha skupštinarima radi »pišljivoga Starčevića«. Nastao je lom. Navala na općinu Podvrh i kotarsku oblast, udaranje po Kiepachu, njegov bijeg pokrajnim stranama, bijeg i sakrivanje nekih službenika i t. d. Šteta, koja je nastala tim izgredom uredima i zgradama, cijnila se na 100.000 Kruna, jer su bile uništene i katastarske mape u općini. No pričalo se i pisalo po novinama, da kolovođe pljačke blagajne općine Podvrh i uništenja spisa i namještaja te paljenja kotarske zgrade, nijesu bili domaći ljudi, nego da su to bili nepoznati stranci preobučeni na seljačku, a blagajna je bila obita i otvorena majstorskim oruđem, pa da domaći ljudi to ne bi učinili, sve da bi i razbacali spise, no da ne bi krali. Mjeseca listopada, skoro kroz cijeli mjesec, vodila se o tom događaju pred zagrebačkim sudbenim stolom rasprava. Pored 50 seljaka, muškaraca i žena, bili su također optuženi i samoborski trgovac Joso Kompare (koji je bio oslobođen), šestinski župnik Matej Miletić i samoborski odvjetnik Hercog, potonja dvojica radi toga, da su svojim govorima bunili narod.

Međutim postoje i druge verzije o uzrocima ovih samoborskih nemira g. 1904. Tako se u jednom političkom taboru za zast. Kiepacha govorilo, da je »nađaron« (iako je bio opozicionalec), da je narod srdit na »obzoraše«, jer da su mu prije izbora sve obećali i nabajali, čak da ne će plaćati ni poreza, da su čisti starčevićanci tu strku -- govorili su drugi -- udesili u

Vijesti

NEOBIČNA SVJETLOST NAD SAMOBOROM

26. X. u pol 7 sati preletjela je iznad Samobora na visini od oko 2.000 m neobična svjetlost s dosta dugačkim plavičasto zelenim repom. Ta svjetlost izazvala je kod očevidaca razne komentare, ali većina se složila u tome, da se ovdje radi o »letećem tanjuru«.

Međutim ta svjetlost vidjela se gotovo u isto vrijeme nad Zagrebom, Beogradom i drugim mjestima i komentirana na isti način kao i u Samoboru. Na pitanje o toj pojavi jedan je zagrebački astronom odgovorio, da se ovdje radi o čisto povremenoj pojavi. To je meteor, koji je ušao u atmosferu i užario se. Što se tiče njegove brzine, to se ne da ocijeniti prostim okom. Ako je meteor daleko, onda brzina izgleda manja. Ako je bliže, onda je ona veća. Ona može iznositi od 10 do 70 km u sekundi. — Toliko o meteoru radi obavještenja onima, koji su vidjeli tu pojavu i onima, koji su o njoj čuli kao o »letećem tanjuru«.

VATRA U SAMOBORU

22. X. izbio je požar na tavanu kuće Franje Skiljana u Langovoj ulici. Tom prilikom izgorjelo je krovšte gospodarske zgrade sa oko 4 tone sijena i dio krova same kuće s dvorišne strane.

Do požara je došlo uslijed toga, što je dimnjak sagrađen uz samu gredu, koja se dobro zagrijala i kroz nekoliko dana tinjala, da na koncu uzbije u svome razornom elementu. Šteta, koja se cijeni do 200.000 Din, mogla je biti mnogo manja, da je uslijedila brža intervencija domaćih vatrogasaca. U cijeloj stvari najveću nepriključnost zadavalo je nepoznavanje mjesta, gdje se nalazi hidrant, a kad je nađen i prikopčane cjevine, pokazalo se, da na mjestima spajanja nema brtvila (dihunga), zbog čega je voda štrcalo svuda više nego na sam objekt.

Poslije uzbune, koja je započela u 22 sata, na lice mjesta došlo je DVD iz Sv. Nedelje, Brdovca i iz Zagreba. Ovaj slučaj će svakako ponukati naše vatrogasce, da se bolje upoznaju s mjestima hidranata, koja bi mjesta bez odlaganja trebala označiti, kao što je to i u drugim mjestima.

MaBo

(Svršetak sa 3 strane)

sporazumu sa vladom, kako bi ona imala u rukama adut, da uopće zabrani održavanje takvih pučkih skupština i t. d. No vjerojatno je, da je jedno od najglavnijih pitanja, koje je bunilo seljaštvo i koje ga je podstrekulo na izvršenje napada, bilo t. zv. pitanje segregacije, t. j. pitanje razdiobe šuma i pašnjaka između vlastelinstva i seljaštva, baš tada u centru interesa seljačkoga naroda. To se pitanje povlačilo već oko 20 godina, da nikako nije bilo riješeno. Nekako baš pred samu skupštinu sud je dovršio tu dugu parnicu na štetu naroda. Zast. dr. Mile Starčević u sjednici Sabora od 24. 1. 1905., osvrćući se na samoborske događaje, rekao je: „Pukim nesretnim slučajem baš uoči ove druge skupštine pukla je osuda segregacionalna između vlastelinstva i seljaka, a osuda pukla u korist zast. samoborskog g. Kiepacha... Vlada i svatko morao je znati, da će se ova osuda naroda neugodno dojmiti. Dakle neoborivo stoji, da je u narodu vrilo protiv g. zastupnika.... „Fakat je, da se na samoj skupštini među narod širio letak protiv zastupnika Kiepacha, a povodom ispaše i osude, koja je neupućenima davala neki opipljivi dokaz, da Kiepach nije »obzoraš«, već da je »mađaron«, jer da uz njega drže i stoje oblasti pa i sam sud. Sam Kiepach za tu segregaciju rekao je: „Ja ovdje (u Saboru) neću kazati, da se dovršila na moju štetu, ali ne mogu kazati niti na moju korist. Ja držim, da je provedena pravedno, kako su okolnosti i zakon to zahtijevali, da nitko nije prikraćen kod te segregacije“.

Dr. Ante Radić prigodom suđenja, osvrćući se na ove događaje, napisao je u »Domu« poveći članak pod naslovom »Žalost i sramota«, u kojem opširno raspravlja o ovakvim događajima i iznosi mnoštvo negativnih pojava sadašnje naše unutrašnje politike.

Među Samoborcima i okolnim seljaštvom imade još lijep broj živih, koji su bili prisutni kod skupštine g. 1904. i bili svjedoci događaja, koji su se toga dana zbili i koji pričaju razne anegdote, koje su im ostale u sjećanju od tog i te kako burnog dana samoborske povijesti.

NOVA POMOĆ ZASELKU DELIVUKI

Dosadašnjoj pomoći pridružili su se i ovi: Tvornica čarapa »Sloboda«, Samobor 30.000 dinara, »Samoborka«, Samobor 15.000 dinara u cementu i VGP »Tempo« 10.000 dinara.

Ostali kolektivi još nisu odgovorili na naš dopis.

Kotarski odbor Crvenog križa Samobor najljepše se zahvaljuje svim darovateljima. Odbor

REDOVITI SASTANCI UDRUŽENJA PRAVNIKA, POVJERENIŠTVA U SAMOBORU

Na nedavnom sastanku zaključeno je održavati redovite sastanke ovog Povjereništva svakog prvog petka u mjesecu u 12 sati u podne, u sobi predsjedništva Kotarskog suda u Samoboru. Na narednom sastanku 5. studenoga referirat će Nikola Dulčić, predsjednik Kotarskog suda, o našem sadašnjem stambenom pravu.

KULTURA I PROSVJETA

29. X. održao je sveučilišni profesor ing. Dragutin Krpan u »Narodnom domu« predavanje o temi »Primjena reaktivnih motora u avijaciji«. Predavač je upoznao prisutne s bacanjem tereta pomoću baruta, koga su već Kinezi upotrebljavali u XI. stoljeću, zatim do prvog aviona u 1918. s 200 km na sat, pa sve do raketnog aviona s potiskom od 500 m u sekundi.

Napredak tehnike u relativno kratko vrijeme uspio je od prvih avionskih motora od 150 HP stvoriti motor od 35.000 HP s brzinom od preko 2.000 km na sat. Za taj tip aviona, ne samo da su odbačeni klipni motori, koji nisu u stanju razviti toliku brzinu, već je trebalo naći materijale, koji podnose vrućinu i preko 800 stupnjeva, koju izaziva trenje aviona sa zrakom. — Poređ toga je plus kod tih aviona brzina, koja je u ratu od neprocjenjive vrijednosti, a minus, što troše za 5 sati leta do 60.000 l goriva, i što je njihova izgradnja nevjerojatno skupa.

Ovom zaista interesantnom i dobrom predavanju prisustvovalo je suviše malo građana, pa je pravi cilj u vezi s tim predavanjem promašen. M.B.

IVAN KLARIĆ I FANIKA rođ. KUJAR

OBAVJEŠĆUJU

da zbog hitnog odlaska nisu mogli pozdraviti sve prijatelje i znance, što čine ovim putem.

Mi im želimo ugodan boravak i skoro viđenje u starom kraju, te ih molimo, da budu stalni čitaoci »Samoborske novine« i da ih preporučite ostalim Samoborcima i prijateljima Samobora. Urednik

OBRтна PODUZEĆA SAMOBOR

SNIZUJE CIJENU

KRUHU 1 Din po kilogramu

MESU 10 Din po kilogramu

u svim svojim prodavaonicama.

Pažnja potrošači!

Snizili smo cijene prehrambenim proizvodima:

RIŽI, MARMELADI, ROGAČIMA, PŠENIČNOJ KRUPICI I DRUGOJ ROBI.

Stočna hrana: Sačma prije 28 sada 20 Din.

Izvolite nas posjetiti bez obzira na kupnju.

»VRATNIK« radnja 3
kod pošte

Iz matičnog ureda

ROĐENI:

Kolman Ivica, sin Jure i Magde, 6. rujna
Ulle Gizela, kći Oskara i Josipe, 7. rujna
Špoljar Marijan, sin Božidara i Stefice, 11. rujna
Tomašković Petar, sin Stjepana i Anice, 11. rujna
Cebušnjak Zlatko, sin Franje i Josipe, 16. rujna
Jutriša Irena, kći Franje i Ane, 4. rujna
Lukšić Nadica, kći Milana i Magde, 20. rujna
Senica Slavko, sin Zvonka i Katice, 23. rujna
Killer Tamara, kći Miroslava i Lidije, 25. rujna
Tomašković Miroslav, sin Ljudevita i Ružice, 5. IX.
Strugar Mirko, sin Mirka i Marije, 28. rujna
Cvetković Silvija, kći Ivana i Silvije, 2. listopada
Minihof Bojan, sin Stanka i Katice, 3. listopada
Herceg Josip, sin Josipa i Marije, 5. listopada
Roksandić Zoran, sin Mihajla i Ljubice, 6. X.
Priher Jasenka, kći Vinka i Mihele, 18. listopada

VJENČANI:

Krušec Ignac, postolarski pomoćnik i Radovanić
Blaženka, staklo bruslač, 9. X.
Bratoš Jože, strojobravar i Vuković Dragica, kućanica, 9. X.
Podvinec Rikard, pravni referent i Herceg Marijana, službenik, 18. X.

UMRLI:

Gundić Ivan, postolarski pomoćnik, rođ. 1909.,
umro 5. X.
Curman Josip, zidarski radnik, rođ. 1887. umro
7. X.
Jagečić Anastazija, kućanica, rođ. 1887. umrla 11. X.
Volek Antun, penzioner, rođ. 1873., umro 25. X.
Močnik Josip, zemljoradnik, rođ. 1873., umro 23. X.

Trgovina tekstilnom, kratkom i pletenom robom

„SAMOBORSKI MAGAZIN“

SAMOBOR

PERKOVČEVA UL. 3 — TELEFON 83-249

SNIZILI SMO CIJENE

Na već naše ranije dobro poznate niske cijene odobravamo svakom kupcu tekstila

poseban popust od 5 posto

DODITE I UVJERITE SE!

Nudimo vam veliki izbor pamučnih i vunelih tkanina, postelnog platna i svile.

Veliki izbor muškog i ženskog rublja, čarapa i ostalih odjevnih predmeta.

Unapređenje školstva u našem kotaru

18. X. održao je Savjet za prosvjetu i kulturu NOK-a Samobor sjednicu, na kojoj je kao glavni predmet pretresano pitanje unapređenje materijalnog stanja naših škola u vezi naših potreba i preporuke narodnim odborima iz »Narodnih novina« broj 16. od 8. IV. 1954.

Usprkos zalaganja prošlih godina nakon Oslobođenja, kada se znatno krenulo naprijed u rješavanju školskih problema, stanje naših škola u pogledu školskog i stambenog prostora, opreme škola i nastavnih sredstava još uvijek ne zadovoljava potrebe i zadatke, koji se postavljaju od strane našeg socijalističkog društva u izgradnji socijalizma na naše škole i nastavni kadar u pogledu savremenog obrazovanja i odgoja mlade generacije.

O naprijed navedenom raspravljao je Savjet i zaključio, da će narodnim odborima dati sadašnje podatke i nove, koji se prikupljaju, kako bi narodni odbori mogli o svim potrebama školstva na svom području raspravljati, odlučivati i donositi potrebna rješenja i mjere za što brže ostvarivanje tih potreba.

Koristan je bio i sastanak učitelja (48 prisutnih) od 26. X. u Samoboru, na kojemu je pred-

stavnik Pedagoškog centra Zagreb, direktor I. učiteljske škole drug Zvonimir Priselac dao korisne savjete i preporuke u pogledu godišnjeg, mjesečnog i tjednog planiranja rada po novom nastavnom planu i programu za narodne škole. — Drug Priselac je bio naročito zadovoljan s činjenicom, da se od prošlog sastanka pred dvije godine povećao broj diskutanata-učitelja od 3 na 15. Podvukao je, da učitelji i svi nastavnici povedu naročitu brigu o temeljitoj pismenosti svojih učenika, jer rezultati još ne zadovoljavaju. Ima poteškoća kod nabave bilježnica, knjiga i ostalog pribora za učenike, pa bi to trebali preuzeti na sebe narodni odbori općina, kako već to rade neki NO-i u NR Hrvatskoj.

Poteškoće su i zbog nedostatka nekih udžbenika, čestih promjena udžbenika i t. sl. — Drug Priselac obišao je 5 narod. škola na našem terenu.

Ako uzmemo u obzir naprijed iznijeto sa sjednice Savjeta i sa sastanka učitelja, te o problemima školstva i njegovog unapređenja u našem kotaru, o čemu se već prije raspravljalo ili za što se znade, onda se pred naše narodne odbore postavlja: da ozbiljno razmotre na svojim sjednicama te probleme i donesu odluke za njihovo rješavanje.

D. B.

„Romeo i Julija“ na samoborskoj pozornici

Uspjelo gostovanje Pionirskog kazališta iz Zagreba 19. X. izveli su uspješno članovi Pionirskog kazališta. „Romeo i Juliju“ od W. Shakespeara u prijevodu dra. Milana Bogdanovića. Nije pretjerano reći, da je izvedba ugodno iznenadila samoborsku kazališnu publiku, koja je s oduševljenjem odobrala mladim glumcima. Nažalost, pretstava je počela uz buku agregata, koji je proradio zbog pomanjkanja javne struje i svojom bukom ometao nesmetano slušanje izvedbe. Dobar dio publike, naročito iz zadnjih redova, nije čuo gotovo ništa od teksta i prema tome nije potpuno upoznao ono, u čemu je Shakespeare zaista velik. Jedan dio krivice pada i na neakustičnost dvorane, pa je i tu jedan razlog više, da se izvedba komada nije doživjela onako, kako to po samoj izvedbi zaslužuje.

Saša Valetić u ulozi „Julije“ dala je izvanrednu glumu, kakva se rijetko susreće na provincijskim pozornicama, zbog čega ju je publika nagradila spontanom aplauzom. Među vrlo dobre treba ubrojiti i Slavicu Jukić kao dovilju, Aramis Paučić kao fratra, dok ostali jedva nešto zaostaju za njima. Bez sumnje, tom uspjehu pridonijeli su mnogo Zvezdana Ladika kao redatelj i Zvonko Šuler kao scenograf. Ovom izvedbom neslužbeno je otvorena kazališna sezona u Samoboru, koja će trajati do idućeg ljeta. MaBo.

FILMOVI ZA MJESEC STUDENI

U mjesecu studenom igrat će 9 filmova, od kojih su 2 američka, 3 engleska, 3 francuska i 1 talijanski. Kao prvi igrat će američki film »PRAZNIK U RIMU«, koji obrađuje život princeze Ane (Audrey Hepburn), koja prezasićena dvorskim ceremonijalom doživljava živčani slom i želi da se u životu barem jednom zabavi kao običan čovjek. Talijanski film »NEZAHVALNO SRGE« u kom glavne uloge tumače: Carla Del Poggio, Frank Latimore, Gabriell Ferzetti i Tina Lattanzi. — U filmu američke produkcije u bojama »ZAKON JE JACI« susrećemo se s poručnikom Nil Hamondom, koji poslije civilnog rata želi pod svaku cijenu da se obogati. Prvi pokušaj, da postigne svoj cilj u kartaznici, propadne, tada se odlučuje na krađu stolice i postaje pravi užas i teror za rančeve i stoku, koju prebacuje preko granice na slobodan i nezavisan teritorij Matamoroz. Radnja se odigrava u nizu dramatičkih borbi, da na koncu završi ljubavlju i brakom. — Francuski film po romanu Raymond Radigea obrađuje susret 18-godišnje bolničarke Marte Gražije, koji se razvija u veliku ljubav, koja iza mnogih peripetija završava smrću Marte neposredno poslije poroda.

Film »U SJENCI MRŽNJE« obrađuje ljubav Grizl Dejn, koja kao bolničarka upoznaje mladog pilota Paksa, s kojim se vjenča na radost svog rodaka generala ser Ronalda, koji umire pogođen avionskom bombom sretan, što je sastavio dva bića, koja se vole. — Slijede filmovi: »KAPETAN KID«, engleski film, »ZEMLJA SMIJESKA«, njemački kolor, zatim francuski film »TRENUTAK ISTINE« i engleski film »TITANIK«, koji prikazuje nesreću najluksuznijeg broda tog vremena. Uprava

Najodanije omladince treba birati u rukovodstva omladinske organizacije

Započele godišnje konferencije — Na Plenumu Kotarskog komiteta NO-e Samobor raspravljalo se o organizaciono-kadrovskim pitanjima

17. X. sastao se Plenum Kotarskog komiteta Narodne omladine Samobora. To je drugi Plenum omladine održan u posljednjih mjesec dana, a nakon održanih godišnjih konferencija u nekim organizacijama. Najvažnije je bilo raspravljanje o organizaciono-kadrovskim pitanjima — Poslije govora predsjednika Kotarskog komiteta Franje Horvata razvila se živa diskusija, u kojoj su učestvovali svi članovi Plenuma.

Omladina sela Grdanjci održala je uspješni sastanak i nastavila rad na otvorenju čitaonice u svom selu. Čitaonica će se otvoriti u Zadržnom domu, koji je pred izvjesno vrijeme završen. Ovu akciju pomogla je seoska zadruga sa 10.000 dinara. Trebali bi se i ostali aktivni NO-e ugledati u taj primjer. Sastanku u Grdanjcima prisustvovali su i omladinci iz sela Vratnika i Višnjeva, a naročito je bio dobar odaziv ženske omladine.

Konferencija omladine u Automehaničkoj školi (Samobor) pokazala je niz dobrih rezultata rada omladinske organizacije. Sjećamo se, kako su ti omladinci s mnogo mladenačkog žara čistili ulice grada poslije poplave. Redovno su se odazivali na zadatke, koji su se pred njih postavljali i razvili društveni život u svom kolektivu. Oni imaju svoju čitaonicu s dnevnim listovima i periodičkim publikacijama. Uspješno se bave sportom, naročito nogometom i lakoatletikom. Za novog predsjednika omladinske organizacije izabran je omladinac Junačko.

U Školi učenika u privredi održano je 8 godišnjih konferencija. Učenici prvih razreda, koji još nisu članovi Narodne omladine, pristupili su u njezino članstvo. Svim sastancima prisustvovali su članovi Kotarskog komiteta NO-e upoznavši omladinu sa zadacima i ciljevima omladinske organizacije. — Među omladinom Škole učenika u privredi ističe se

njen predsjednik Mirjana Fogel. Veliku pomoć trebaju pružiti i nastavnici, koji su najpozvaniji za njihov odgoj.

Općinske konferencije, uključivši tu i Gradsku konferenciju Samobora, održat će se najkasnije do 30. XI., do kojeg će roka biti završene sve konferencije u aktivima. U aktivima bira se na 6 članova NO-e po 1 delegat za općinske konferencije i Gradsku konferenciju, dok se za Kotarsku konferenciju bira na 12 članova po 1 delegat. Kotarska konferencija održat će se u prosincu, a prisustvovat će joj 100 delegata. Za područje grada Samobora i općine Samobor Vanjski održat će se zajednička konferencija, na kojoj će se birati novi Gradski komitet od 11 članova.

Plenum je također razmotrio i pitanje omasovljenja omladinske organizacije, kao i potrebu plana na ideološko-političkom polju, za što je zaduženo predsjedništvo Komiteta. Razmotrene su i neke slabosti u radu omladinske organizacije (pr. Galgovo). Neki općinski komiteti nedovoljno su aktivni i stoga je na predstojećim konferencijama potrebno birati samo najbolje i najodanije omladince u rukovodstva, a što nam je i garancija za uspješni rad Narodne omladine u Samoborskom kotaru.

Mar.

Trgovačka radnja »SAMOBORSKA KLET« Samobor

Livadićeva ulica 2

Gradani! Podmirite svoje potrebe vinom u našoj radnji uz ponovo

sniženu cijenu od 10 dinara po litri.

Dodite i uvjerite se o kvaliteti!

Narodno sveučilište u Samoboru

Klub Organizacije Ujedinjenih nacija u Samoboru organizirao je predavanje o značenju OUN. Predavanje je održao u »Narodnom domu« drug Ivan Šporer, koji je na vrlo interesantan način prikazao prisutnima sve momente, koji su utjecali na osnivanje OUN. 24. X. 1945. 60 članica OUN potpisalo je Povelju, u kojoj su sadržane sve želje i osjećaji, koji su prožimali čovječanstvo za vrijeme i poslije rata. Jedna je od najosnovnijih želja u Povelji je okončanje straha pred budućim ratovima, rekao je drug Šporer.

Organizacija Ujedinjenih nacija rođena je nakon strahovitih patnja i razaranja i danas ona kao takva imade jedan od osnovnih ciljeva: očuvanje mira. — 24. X. slavi se kao međunarodni praznik u cijelom svijetu. M. B.

»MOKRICE«

trgovačka radnja - SAMOBOR - Tomislavov trg

nudi svojim mušterijama špecerajske i prehrambene artikle najbolje kvalitete uz ponovo snižene cijene.

Dodite i uvjerite se!

NARODNA REPUBLIKA HRVATSKA
NARODNI ODBOR KOTARA SAMOBOR
Uprava prihoda

Broj: 10686-1954. Samobor, 25. X. 1954.
Predmet: Poziv proizvođačima
vina za 1954.-55.

POZIV

proizvođačima vina za proizvodnu 1954.-55. godinu

Upozoravaju se proizvođači vina s područja Narodnog odbora kotara Samobor, da su dužni odmah po završenom vrenju vina podnijeti nadležnom narodnom odboru općine pismenu ili usmenu prijavu o cjelokupnoj proizvodnji vina, bez obzira na vrstu i količinu, t. j. sve vrste prirodnog vina od grožđa bez izuzetka, pa i hibridna vina i vina namijenjena za industrijsku preradu (vina s nedovoljnom jačinom i bolesna vina).

Ovaj poziv odnosi se i na one proizvođače, koji vino proizvode iz kupljenih ili ma po kojoj osnovi nabavljenih sirovina.

Obrazac br. 9. za prijavu proizvodnje vina navla se u NO-u općine i podnosi narodnom odrodnom odboru općine, na čijem se području nalazi vinograd, što je slučaj s vinogradima na području drugih NOK-a (Jaska, Zagreb i Krško), dok proizvođači, čiji se vinogradi nalaze na području ovog NOK-a, podnositi će prijave o urodu onom NOO-e, na čijem je području nastanjen, odnosno kod NOO-e, kod koje je zadužen porezom na dohodak, bez obzira na čijem području NOO-e se nalazi vinograd. Ovo je potrebno stoga, da se izbjegne eventualno dvostruko zaduženje porezom na promet proizvoda vina, kao i da se onemogući utaja proizvodnje.

Proizvođači, koji ne prijave proizvodnju vina na gore izloženi način, kaznit će se u smislu čl. 47. Osnovnog zakona o društvenom doprinosu i porezima novčanom kaznom do 25.000 Din, a u težim slučajevima i do 100.000 Din.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Narodni odbor kotara Samobor
Uprava za prihode

NARODNA REPUBLIKA HRVATSKA
NARODNI ODBOR KOTARA SAMOBOR
Tajništvo

Broj: 11.037-1954.
Samobor, 26. listopada 1954.

OGLAS LICITACIJE

za obrtničke (stolarske) radove na popravku uredskog namještaja Narodnog odbora kotara Samobor.

Licitacija će se održati 8. studenoga 1954. u 9 sati prije podne u prostorijama Tajništva Narodnog odbora kotara Samobor, Trg kralja Tomislava br. 20. I. kat, soba br. 2.

Potrebni podaci i uvjeti mogu se dobiti svakog radnog dana od 8-12 sati u prostorijama Tajništva NO-a kotara Samobor, soba br. 2.

Pismene ponude mogu se predati neposredno ili poštom u gore navedenim prostorijama na dan licitacije.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

V. d. tajnika: Dr. Niko'a Gaj

Posjetite!

novo uređenu Zadržnu gostionicu,
koja vam pruža uvijek dobra
pića uz snižene cijene.

TRGOVAČKA RADNJA »BREGANA«

(Naselje Vladimira Bakarića)

SNIZILA JE CIJENE POJEDINIM ARTIKLIMA
TEKSTILA, ALKOHOLA I ŽIVEŽNIH NAMIRNICA
OD 5 — 10%.

KRIMINALNA KRONIKA

13. X. čuvari polja Dobrinec i Kos uhvatili su u krađi kukuruza Katicu Podlogar iz Perkovčeve ul. i Doricu Prekrat iz Perkovčeve ul. 68. Protiv imenovanih podnijeta je prijava sucu za prekršaje.

POZIV NA UPIS U KLUB

I u Samoboru je osnovan Klub prijatelja Organizacije Ujedinjenih nacija. Tko ima za to smisla i osjećaja, poziva se, da se upiše u klub kod predsjednika inicijativnog odbora kluba Nikole Dulčića, predsjednika Kotarskog suda, ili kod tajnika dra. Fedora Korke, odvjetnika u Samoboru. Zakanan je i sastanak kluba za 12. studenoga o. g. u 5 sati poslije polne u Vijećnici NOGO-e Samobor, na koji se isto tako poziva.

OBAVJEŠTAVAJU SE:

Ustanove, poduzeća, društvene organizacije i privatnici, da je
Opća poljoprivredna zadruga Samobor
nabavila gotove propisne
državne FNRJ i NRH zastave,
koje možete odmah naručiti.

Sniženje cijena

Tekstil 5-10%

Umjetna gnojiva 5%

Prehrambena roba 2-5%

Školski pribor i
galanterijska roba 10%

VELETRGOVAČKO PODUZEĆE

KSPZ

SAMOBOR

Pažnja!

Pažnja!

Zadugari — poljoprivrednici!

OPĆA POLJOPRIVREDNA ZADRUGA - SAMOBOR

prodaje po novim sniženim cijenama

»NIKROMONKAL« uvozno umjetno gnojivo - kg Din 9'50.-

PLUGOVE, DRLJAČE i ŠINE za kola

POGLEDAJTE veliki izbor ŠTEDNJAKA!

Novi mali tip štednjaka »Proleter« Din 6.700.-

POSJETITE zadržnu trgovinu kože i pribora, Perkovčeva ulica,

gdje ćete dobiti uz sniženu cijenu vrlo dobre

RADNIČKE CIPELE za svega 2.698.- Din.

PRODAJU SE MLADI VUČJACI 6 nedjelja stari.
Upitati: Samobor, Rudarska draga 28.

TRAŽI SE jedan samostalni knjigovođa i dva muška učenika sa svršenom osmogodišnjom školom. — Upitati Trgovačko poduzeće »Hamor« Samobor

PRODAJE SE: ormar trokrilni masivan za rastavljanje, ormar bijeli za predsoblje, pisači stol s ladicama prvorazredan, bosanska drvena garnitura rukom rezbarena, klub-garnitura tapetirana, mala ručna čelična blagajna i razni stolici. — Upitati: Samobor, Taborec br. 3.

PRODAJU SE GRADILISTA (površina po želji) i razno pokućstvo. — Upitati: Samobor, Braće Oreški br. 19.

PRODAJE SE JEDNO JUTRO LIVADE u Preseki kraj Bobovice, jedno jutro livade u Cigleniku kod Klokočevca, dva jutra bukove šume Vlahove drage i jedno jutro kestenove šume u Otrševcu. — Upitati iz usluge kod Peršina, Langova ulica br. 8.

JAVNA ZAHVALA

Kuglačkim klubovima »Radniku« i »Zanatliji« dodijeljena je ovih dana novčana pomoć od strane NOGO-e Samobor — svakome po Din 10.000, pa se isti ovim putem najsrdačnije zahvaljuju.

Upravni odbori: »Radnika« i »Zanatlije«